

LASTMOMENTE:
JAM PLI OL 1000 ALIĜIS
AL LA KONGRESO DE
STOKHOLMO!

La Espero

SVENSKA ESPERANTOTIDNINGEN

FEBRUARO 1980
68-A JARKOLEKTO

1

ISSN 0014-0694
FONDITA EN 1913

Ingemund protektas

La Universala Kongreso de Stokholmo havas nun ankaŭ honoran protektanton. Tiun taskon senhezite akceptis la prezidanto de la sveda parlamento **Ingemund Bengtsson**. Ankaŭ la honora komitato estas preskaŭ kompleta. Akceptis esti membroj de ĝi profesoro **Hannes Alfvén**, la episkopo de Stokholmo **Lars Carlzon**, emerita profesoro **Björn Collinder**, la konata romanverkisto **Per Anders Fogelström**, la eksa ĉefministro kaj partiestro **Olof Palme**, la antaŭa rektoro de la universitato de Uppsala **Torgny Segerstedt**, parlamentano kaj partiestro **Lars Werner**, **Birgitta Wistrand**, kiu estas prezidantino de la virina asocio **Fredrika Bremer-Förbundet**, kaj la eduk- kaj kulturministro **Karl-Erik Wikström**. LKK ankoraŭ atendas respondon de unu aŭ du pliaj kandidatoj.

La intereso pri la kongreso estas tre granda — ne malplej inter la svedaj esperantistoj; el ili 300 jam aliĝis antaŭ la fino de cembro, profitante la pli favorajn aliĝkotizojn. La dua aliĝperiodo daŭras ĝis la fino de marto, do se vi malkaptis la plej favorajn kotizojn, ne malkaptu la nunajn. La 1-an de aprilo la kotizoj denove altiĝos.

KIO NOVA PRI LA KONGRESO?
Pludaŭras la planado, kiu fariĝas pli kaj pli detala.

Oni jam komencis diskuti la deĵoradon kaj la deĵorantojn. Vi trovos interne en la gazeto alvokon aliĝi kiel deĵoranto. Tuj respondu al ĝi!

Dua bulteno estas nun preparata kaj verŝajne jam presata, kiam tiu ĉi numero de *La Espero* atingos vin.

Jam antaŭ longe elĉerpiĝis la kongresa afiŝo kaj la unua bulteno, je granda bedaŭro de ĉiuj, kiuj mendis ilin, sed ne povis ricevi. Ii ambaŭ estis vere tre belaj. Dua bulteno iras nur al tiuj, kiuj aliĝis al la kongreso, do tie ne povos okazi, ke la kvanto elĉerpiĝos.

Ni jam plurfoje menciis la ekskursojn, kiujn LKK planis. Ankoraŭ unu arango okazos, kiun vi povos partopreni — oficiala bankedo. Pri ĝi aperos detaloj en la dua bulteno, sed ni povas jam malkaŝi, ke ĝi okazos en la "ora salono" de la urba domo de Stokholmo, do en

kadro vere neordinare luksa. Nu, ankaŭ la prezo estos neordinare luksa, 200 kronoj. Tiu prezo ne surprizos iun svedon, kiu foje iras al bonkvalita restoracio por bankeda vespero. Nur 350 personoj povos partopreni la bankedon, do ankaŭ tiurilate gravas aliĝi tre frue al ĝi. Kaj por aliĝi frue oni prefere jam nun estu aliĝintaj al la kongreso. Tiel oni certe ricevos la duan bultenon, kun la diversaj mendiloj tuj, kiam ĝi estos preta.

Tio pri frua aliĝo ankaŭ validas pri hoteloj (ju pli frue, des pli proksime) kaj pri ekskursoj, speciale pri la du ŝipaj ekskursoj. Eble ni forĝesis skribi pri ili. Jen do kelkaj detaloj.

DU EKSURSOJ OKAZOS ŜIPE

Unu el la ekskursoj celos la arkipelagon de Stokholmo kaj la ŝipo rondiros inter la insuloj kaj ŝeroj survoje al Grinda, kie oni haltos kaj

havas eblecon eĉ baniĝi, se la temperaturo tion permesos. Posttagmeze oni reiros al la ĉefurbo ree inter la insuloj. La manĝo okazos surŝipe, kompreneble, kaj oni promesas vere bonan manĝaĵon.

Dua ekskurso celos Mariefred kaj Gripsholm. Nur duona direkto estos surŝipe, la alian direkto oni faros per aŭtobusoj. Unu grupo veturos tien ŝipe, la alia reen, sed ambaŭ vidos kaj faros la samajn aferojn, nur je diversaj horoj. La manĝo ankaŭ en ĉi tiu alternativo okazos surŝipe. Kaj kion oni vidos? Kompreneble la lagon Mälaren kaj ĝiajn bordojn, sed ankaŭ la pitoreskan urbeton Mariefred, la kastelon Gripsholm kun ĝiaj arttrezoroj kaj la mallargŝpuran fervojon, per kiu oni veturos.

Tria ekskurso celos Uppsalan, sed ĝi pro naturaj kaŭzoj devos okazi per aŭtobusoj. Por ĝi ne validas iuj limoj pri partoprenantnombro. Tio validas nur por la ŝipoj, kiuj simple ne povas surprizi pli ol limigitan kvanton da pasaĝeroj.

Kion do fari nun? Se vi ne ankoraŭ aliĝis, faru tion tuj. Se vi jam aliĝis, atendu senpacience la duan bultenon; kiam vi ricevos ĝin, tuj resendu la mendilojn laŭ la instrukcioj en ĝi. Dumtempe vi ankaŭ pripensu, ĉu vi povos iom helpi dum la kongreso. Se jes, tiam vi senprokraste anoncu tion al LKK, kiu certe dankos vin pro tio.

Estu la 80-aj jaroj decidaj por esperanto

Komenciĝo de nova jardeko estas ĉiam akompanata de specialaj atendoj. Ankaŭ ni esperantistoj suferas de tiu "malsaneto". Sed eniro en la 80-ajn jarojn donas al ni kaŭzon havi specialajn atendojn, ĉar temas pri la jardeko, kiam esperanto fariĝos 100-jara.

Centjarigo en si mem nenion signifas — tute male: oni povas uzi la argumenton, ke se nenio okazis dum cent jaroj ankaŭ neniam okazos. Do ni ne havu iluziojn, ke ĉi tiu jardeko alportos "la finan venkon" de esperanto. Nek iu jardeko nek iu jarcento kapablas tion fari. La solaj, kiuj kapablas tion fari estas ni, la esperantistoj.

La 80-aj jaroj de nia jarcento tamen povas esti decidaj, kaj ni uzu ilin, por ke ili estu tiaj. Ni uzu ĉiun unuopan jaron de la jardeko kaj ĉiun unuopan monaton de la jaro por pluenigi la ideon de internacia lingvo.

Okazigo de Universala Kongreso en Svedio estas ago, kiu povas konduki esperanton paŝeton antaŭen en nia lando. Okazigo de kursoj vesperaj kaj kursoj semajnfinaj same. En ĉi tiu numero de *La Espero* ni anoncas semajnfinan kurson en Helsingborg; en la venonta ni anoncos pri kurso en Jönköping, iom pli poste pri kurso en Karlskoga. Komence de februaro okazas konferenco pri ekonomia agado de SEF, kun la celo havigi al la esperantomovado en Svedio pli firman ekonomian bazon. En majo ni jarkongresos en Hallsberg. Kaj ĵus mi eksciis, ke ankoraŭ unu planita semajnfina kurso ne povos okazi, ĉar ĝi kolizius kun alia kurso, kiun LKK preparas.

Tio ĉi estas agado, kiu povas esti decida pri la plua evoluo de la esperantomovado en Svedio dum ĉi tiu jardeko. Partoprenante en ĝi, agante laŭ la decidoj, sugestoj, proponoj, ideoj, kiuj naskiĝos en ĉiuj tiuj ĉi kursoj kaj konferencoj kaj kongresoj vi povos kontribui al la sukceso de esperanto.

Estu la 80-aj jaroj decidaj por esperanto. Ni havu grandajn atendojn pri ĉi tiu jardeko, pri la sukceso de esperanto; sed ni ne atendu, ke aliaj faru nian laboron. Ni faru ĝin kaj ni komencu per ĝi tuj. Atendas nin survoje al la 90-aj jaroj granda jubileo: ni povu frunti ĝin kun bona konscienco kaj alta frunto.

Franko Luin

AB Esperanto? Kanske det...

1980 l'ar bli ett ganska händelserikt år för esperantisterna i Sverige. Vi har världskongressen, förstås, men även andra händelser som kan bli av avgörande betydelse för esperantos framtid i vårt land. En sådan viktig händelse är Esperantoförbundets konferens om ekonomisk verksamhet, som äger rum i början av februari i Stockholm. När detta nummer av *La Espero* är utkommen, har konferensen redan ägt rum. Kallelsen till den har gått till alla klubbar.

EsPEko, som konferensen döpts till, behandlar en del frågor som kanske kan ge esperantorörelsen i Sverige en ekonomisk ryggrad, så att den slipper att vara beroende av förhoppningar och gåvor.

Till konferensen har ett häfte sammanställts, med några synpunkter och med diskussionsunderlag. Roland Lindblom har till det bidragit med en inledning, som vi återger här nedan. Den ger ganska koncentrerat de idéer som förs fram. Av häftet finns en liten upplaga kvar (bara ett tjugotal exemplar). Om du är väldigt intresserad av ämnet, beställ det hos förbundets expedition.

Under två års tid har frågan om långtidsplanering diskuterats med jämna mellanrum. Inte bara av SEF's styrelsemedlemmar, utan även av andra inom förbundet, som deltagit i speciella tillställningar, där målinriktning och verksamhetsområden har behandlats.

En sammanfattning av hittills förda samtal och diskussioner visar, att medlemmarna är beredda att pröva nya metoder för att komma vidare med esperantotarbetet.

Om vi utgår ifrån en målinriktning med etapper, och sätter som första etappmål att SEF vid slutet av 1983 skall ha 5000 medlemmar, så har vi kanske ett konkret mål för närmaste årens verksamhet.

I grova drag behöver vi informera och påverka, anordna kurser och undervisning. Under och efter inläringen av språket fordras att vi stimulerar till användning av esperanto, kanske främst genom böcker, resor och korrespondens.

RESURSER

Om vi först ser på motsatsen, dvs brist på resurser, så kan vi inte informera om vi har brist på informationsmaterial och människor som kan och har tid att informera. Brist på lärare och brist på moderna läroböcker hindrar intresserade att lära sig. Brist på pengar och brist på personer som på heltid kan arbeta med framtagning av ordböcker, leder till att nyvunna esperantostuderande inte får tillgång till det viktiga komplement som en ordbok utgör.

Esperantoförbundet skulle behöva en lokal, där det finns någon under dagtid hela veckan, som kan svara på telefonförfrågningar av alla slag. Nu har vi öppet två timmar en kväll i veckan. Detta kunde kombine-

Esperantoförbundet

Postadress: Box 4009, 122 04 Stockholm-Enskede * Besöksadress: Hågervägen 31 (T-station Talkkrogen) * Telefon: 08-48 99 76 * Förbundets expedition har öppet tisdagar kl. 18 — 20 * Postgiro: 20 12-3 * Medlemsavgift: direktansluten medlem 50 kronor, ungdomsmedlem under 26 år 25 kronor, familjemedlem (utan tidning) 15 kronor * Prenumerationsavgift för *La Espero* och *Esperantonytt* ingår i medlemsavgiften * Medlemmar under 30 år får dessutom ungdomsförbundet SEJUs blad *ktp*

La Espero

Organ för Svenska Esperantoförbundet * Adress: Box 4009, 122 04 Stockholm-Enskede * Ansvarig utgivare: Bertil Åkerberg * Redaktör: Franko Luin, Mygdalsvägen 123, 135 42 Tyresö,

telefon hem 08-712 82 91 * I redaktionen: Sven Alexandersson, Åke Blomberg, Anita Lindblom * Prenumeration: 40 kronor per år, postgiro 20 12-3, Esperantoförbundet * Tidningen utkommer med åtta nummer per år: i februari, mars, april, juni, september, oktober, november och december * Manusstopp: den 10, månaden före utgivningsmånaden * Fotosats: Esperantoförbundet * Tryck: Sturetryckeriet AB, Stockholm 1980

Esperantoförlaget

Postadress: Box 7502, 200 42 Malmö * Besöksadress: Mållövångsgatan 20 B * Öppettider: 1 sept — 15 maj: onsdagar kl. 10 — 11, torsdagar kl. 17 — 18 * Skriftliga beställningar expedieras hela året, även under sommaren * Telefon: 040-12 20 29 * Postgiro: 578-5 * Expedition: Anna-Greta Strömne * Medhjälpare: Wivi Nilsson * Styrelsens ordförande: Åke Blomberg

ras med beställning av böcker och annat esperanto-material — jämför med de två timmarna som Esperantoförbundet har idag.

Vad har vi störst behov av? Jo, tryckalster. I stället för att lämna manuskript till tryckerier, kunde vår lokal kombineras med en tryckpress (sättutrustning finns redan, men används alldeles för lite), och den person som finns på plats gör ett arbete, som direkt betalar sig.

UTVIDGNING

Med sätt- och tryckutrustning kan vi ta in arbeten utifrån och fylla ut ledig kapacitet. Detta kan vara arbete som lönar sig. Förutom att det ger bidrag till att avlöna den som utför arbetet, bör det även ge vinst.

VERKSAMHET SOM LÖNAR SIG

Sverige är fullt av småföretag som föder sina anställda. Med en "Esperantocentral" kan vi börja en verksamhet i smått och

även tecknas i klubbar och enskilda medlemmar. Detta kan skapa ett djupare intresse för verksamheten som helhet och öka känslan av samhörighet.

I några länder har enskilda esperantister känt sig manade att starta egna *EsperantoCentroj*. Med driftiga personer kan det gå bra, men förankringen hos landets esperantister saknas ofta. Vi tror att ett *EsperantoCentro* med brett stöd av landets organiserade esperantister har stora möjligheter att fortleva, om det visar sig att en ökad central aktivitet får antalet medlemmar att öka.

FINANSIERING

Lagar och förordningar är idag rigorösare än någonsin förr. Om vi skaffar anställd personal, får vi också arbetsgivaransvar. Ett aktiebolag kan gå i konkurs och därmed upphöra anställningen, men frågan är hur lång tid vi kan garantera lön och hur den erforderliga summan kan

efterhand utöka. Esperantoförbundet och Esperantoförlaget skulle kunna sammanföra sina intressen och utnyttja en gemensam resurs. "Småföretaget Esperantocentralen" skulle kunna bli inkörsporten till annan sorts verksamhet, såsom centralt arrangerade kurser sommartid, turistarrangemang för utländska esperantoturister, och gruppreverksamhet för svenska esperantister till arrangemang utomlands.

FÖRETAGSFORM

Om vi vill komma igång med någonting, kan detta ske i olika former. Vi vill här bara peka på en, nämligen aktiebolaget. Med aktier som till största del ägs av Esperantoförbundet och Esperantoförlaget, kan ett samarbetsavtal upprättas, som anger omfattning och målinriktning. Aktier kan

åstadkommas. Utan en klar finansieringsplan kommer vi inte vidare, vilket innebär, att denna konferens måste ägna god tid åt denna fråga.

KONFERENSMÅL

Om deltagarna, klubbrepresentanter och SEFs styrelsemedlemmar, anser att Esperantoförbundet och Esperantoförlaget i någon form bör komma igång med ordnad verksamhet, är avsikten att en motion avfattas. Motionen hinner därmed att behandlas vid SEFs årskongress i Hallsberg och samtidigt vid esperantoförlagets årsmöte på samma plats.

En arbetsgrupp kan tillsättas vid årskongressen och ges befogenheter att fullfölja de intentioner, som en (eventuell) kommande motion ger uttryck för.

Roland Lindblom

Världskongressen söker medarbetare

Det har säkert inte undgått dig, att vi kommer att ha en internationell esperantokongress i Stockholm i år. Det kan to m vara så, att du är en av de över 300 svenskarna som redan anmält sig till den. Och har du kanske gått och funderat på att det skulle vara roligt att få hjälpa till på själva kongressen, genom att stå i en *giceto* eller bistå med tolkning, guidning, rådgivning eller vad det kan bli aktuellt?

Då är du jättejätte välkommen att tala om det för kongressarrangörerna. Det är nämligen så, att man i kongresskommittén har börjat diskutera hur mycket hjälp som kommer att behövas på kongressen, och kommit fram till att det kan bli fråga om minst femtio personer de första dagarna (helst fler, för då blir varje person upptagen en kortare tid).

För din orientering vill vi tala om för dig, att hjälpen kommer att behövas redan på fredag, den 1 augusti. Från den dagen är du välkommen att vara med.

Arbetet på kongressen sker helt ideellt, därför kan du inte räkna med någon betalning, inte ens med avgiftsbefrielse. Men det är säkert inte av denna anledning som du kommer att anmäla dig som medhjälpa-

re; esperantokongressen blir en helt annorlunda upplevelse, när man fått vara med på den "bakom kulisserna".

Vilken hjälp finns det behov av? Alla slags, från tolkar och guider till dörrvakter, maskinskrivare, folk som sköter olika apparater, ansvarar för att de olika rummen är i ordning när ett programpunkt ska börja, folk som springer ärenden, sitter i disken och svarar på dumma frågor — med andra ord allt möjligt.

Du anmäler dig som medhjälpare på ett enkelt kort, där du talar om ditt namn, adress och telefonnummer. Om du *absolut* inte kan vara med redan på fredag ska du ange det. Men försök att göra det, för då kommer vi att gå igenom rutinerna, så att allting klaffar när anstormningen kommer på lördagen.

Vad din uppgift blir på kongressen vet vi inte än; det beror på antalet medhjälpare. Men även om det inte blir något glamoröst, blir ditt bidrag till en väloljad och välfungerande kongress lika stor. Så skriv med detsamma, att du vill vara med!

Adressen är: 65a Universala Kongreso de Esperanto, Box 4009, 122 04 Stockholm-Enskede.

Biskop Sven Danells bok

MANNEN I SVEPEDUKEN

har nu utkommit på esperanto under titeln

La viro en la mortotuko

Boken behandlar de nya vetenskapliga fakta som framkommit kring den i Turin bevarade svepeduken, som med all sannolikhet torde vara den duk i vilken Jesu kropp sveptes efter korsfästelsen.

Boken är tryckt i offset, 78 sid., och kostar 25 kr. Vid förskottslikvid fraktfritt.

FÖRLAG GRÖNA STJÄRNAN

Landerigatan 7, 416 70 Göteborg
Telefon 031/193790, Postgiro 88451-0

Flens kommuns kulturnämnd har diskuterat riskerna med att i den egna småstadsmiljön få in "moderna" affärsmamn som är både svåruttalade och löjeväckande.

Nämndledamoten *Bernt Olsson*, lärare i Malmköping, fick i uppdrag att göra en inventering, som här i sina huvuddrag återges för Råd och Röns läsare.

Är detta konsument-svenska?

Något så vardagligt som att gå in i en affär och handla kan numera vara förenat med språkliga svårigheter – särskilt för dem som inte hängt med ordentligt i den livsstil som skapats av modeindustrin. Den som inte har kunskaper i främmande språk kan säkert känna sig tämligen illa till mods, om han ska uttala namnet på vissa moderna varor eller affärer, som utnyttjar engelska eller kanske franska som lockbete för mode-medvetna kunder. Man skulle önska, att de som förgäves stavar på följande prov på dagens reklamspråk blev just så förgrymmade som man har allt skäl att bli:

Dofta Date från topp till tå. På kroppen Date Deo Cologne och Roll-on. I håret Date Cologne Shampoo.

Riktiga amerikanska jogging set i mjuk skön sweatshirtkvalitet.

Skate board T-shirt . . . finns i storlekarna small, medium och large.

New man. Specialshop för franska fritidskläder för damer och herrar av högsta kvalitet.

HiFi-tuner för FM-stereo. Automatisk loudness.

Att döma av sådana exempel håller vårt språk på att bli ett obehagligt mischmasch utan sammanhang i vare sig stavning, ordförråd eller uttal. Det är förvisso inte den goda smaken som härskar, och inte heller har det nya modespråket något som helst samband med folklig kultur. Det är de som har inflytande över massmedia, reklam, modeströmningar och teknisk utveckling som styr numera. Men det är inte säkert, att de som verkligen leder språket in på nya vägar äger vare sig stilkänsla, kunskaper eller intresse för annat än att framgångsrikt påverka folk. Vi behöver alltså språkvård, som kan ingripa mot de värsta oarterna.

Ingen lag mot smaklöshet

Den som vill inregistrera ett nytt varu- eller affärsmamn har en viktig regel att ta hänsyn till: namnet får inte vara förväxlingsbart med andra. Om det är smaklöst eller oläsbart för stora befolkningsgrupper (mindre

intressanta målgrupper för reklamen) har berörda myndigheter däremot ingen laglig rätt att lägga sig i. Och några språkvårdshänsyn tar man naturligtvis inte alls.

Här följer en rad exempel på moderna svenska affärsmamn. De visar hur tillbedjan inför tillfälliga modeströmningar förändrat språkbruket inom detta område.

*Bambino Shop
Barncity AB
Barnboutique Bell-Mick
Go-shop
Baby- och sjukvård
T-baneshopen
Young Club
Bee Blue
Belle Femme AB
Bess Design
Black and White Fashion House
Blanche et Noir
Blue Queen
Boutique Crazy-Dazy
Boutique Caresse
Boutique Cosy
Boutique Fresh AB
Boutique Hard Rock
Boutique Panique
Boutique Manic
Boutique Up and Down
Cheep Boutique
Baboo Boutique
Britt Ingers Shop
Dam-City
Dam-Shopen
Fasion House
Fynd-Shopen
Gerds Shop
Boutique Gill of Sweden
Hand in Hand
Jumpershopen
Kläd-inn
Klan Fashion
La Bonita dam-shop
Salvation
Shammy Bammy AB
Star Dust
Strawberry Studio
Way In Boutique
Villa-shopens klänningar
Äppelvikens dam-shop*

*Tygshopen
Chic (»Den nya damshopen«)
Parfumerie Madame
(»Parfumeriet i tiden«)
Sko-City
Mr Sviden
Bakfickan Jeans-shop
Jeansshopen Blue Heaven (i Cityhuset)
Big Man Shop
Edsbergs byx-shop AB
Herrshopen
La Chemie i Stockholm AB
Mister Look
Match Man AB
Men-chevalier Shop
Mister Big
Mylord van Gils Shop
Racing Herr-shop
Sajmons Jeans-bar
Santa Fé Western Express
Jeans & Jackets
Western House Jeans-shop
Boomerang International AB
Salong Charmett
City kontorsmaskinservice
Office Trading
Kontorsautomatic
Direct Marketing
Advertising Art Center
Alpin Ski-shop
Boutique Alpin AB
Sunne Ski-center
Free Team
Club Sport
Raquet Center
Red Devil Sport & Mode AB
Ski Service
Smash
Sport o Kanoting
Sportcity AB
Alexanders HiFi & Disco-produkter
Heavy Sound
Pelles Färg- o Tapetshop
Try and Buy
Däckcenter
Golvservice
NK Cook-shop
Färg-in
Skinn-center
Folkpool AB
Scan Korvservice
m.fl*

Exemplen kan givetvis mångfaldigas.

Namnen torde ha till uppgift att ge intryck av att affärsinrättningen har viss internationell betydelse.

Flen är inte London

När namn av denna typ dyker upp i den svenska småstadsmiljön – vilket de gör – blir effekten förödande komisk. Vi måste slå fast, att också småstadsmiljön ställer sina bestämda krav på smak och omdöme. Ordet »city» till exempel, hör hemma i engelska och amerikanska storstäder. Att använda ordet om svenska småstadscentra är inte förenligt med gott omdöme. Svenska småstäder är något annat än Paris och London, det bör man tänka på, när man ger namn åt sin affär. Låt Flen vara Flen!

Bland varorna i en vanlig diverseaffär hittar man lätt språkliga missbildningar, och listan över främmande, smaklösa eller löjeväckande varunamn kan göras lång. Här följer några exempel på svenska varunamn:

Månadens Poster (svensk tidning)
Baby (svensk tidning)
Wheels (svensk tidning)
Custom Rod (svensk tidning)
Dragstrip (svensk tidning)
Action (svensk tidning)
Management (svensk tidning)
Dare Devil (»actiontidning»)
Big Pak (glass)
Toffee (glass)
Skate (glass)
World Cup (glass)
Juke Box (glass)
Big Nut (glass)
Dubbel-Twinn (kola)
Smajl (tuggummi)

Big Red: rökt snackskorv (godis)
Hals-drops
Baby-semp
Top Kwick
Dogman tuggchips (hundmat)
Go Dog (hundmat)
Dogman hundsnavs (hundmat)
Kit e Kat (kattmat)
Dipmix
Dipsåsmix
Wafers-jätten (rån)
Pommes Kings (flottyrkokt potatis)
Vickningschips
Allround fullkorns-Crisp (knäckebröd)
Wasa Crisp
Pommes Crispes
Bacon Crisp
Sol juice
Cloetta Gold-Mix
Reffel-Chips
Frödinge Quiche
Cornflakes
Donouts
Hot dogs
Three Towns (öl)
Snöcar (skyffel)
Golypolish
Marine Line (färg)
Sölve-clogs (träskor)
Swedish wooden (träskor)
Loafers (»College-loafen»)
Topman pumps
Boots
Lumber i chinzad polyester
Wrinkle (tyg)
Lifestyle (skjorta)
Lakanset
Sporttrench
Joggingset
T-shirts
Sweatshirts
Palmolive Rapid Shave
Palmolive Shave Cream
Sol-milk

Nivea fuktmilk
Rai colognedeodorant
Family Fresh Luxury Shampoo
Date Cologne Shampoo
Chance Deo-cologne
Helst Beauty Soap
Mum Daily Roll-on (»antiperspirant-deodorant»)
Dermakleen (»gör huden ren och fin»)

Från Filipstad kommer följande gediget onyttiga produkt: Toasted cheez doodles. »The cheezier snack!» Det är inte god värmländska!

Artighet mot landsmän

Att tilltala sina landsmän på för dem främmande språk är knappast förenligt med artighetens bud, men det tycks namngivarna knappast ha tagit hänsyn till. De lär knappast heller komma att ta någon hänsyn till alla dem som har svårt med uttalet, om vi inte kraftfullt säger ifrån.

Vi måste eftersträva att en aktiv språkvård får verkligt inflytande över utvecklingen. Men i skolan sitter barnen och försöker räkna ut om det skall heta babyer, babies eller baby-sar i plural – en lika vanlig som omöjlig uppgift. Lärda män grubblar över om det skall stå containers, containrar eller containersar i nästa ordlista.

I stället borde de förse oss med ord som är användbara. Det är rimligt att begära att man ska kunna använda svenska, när man köper svenska varor i svenska affärer. Tyvärr hindrar inga förordningar den här påtalade misshandeln av språket. Därför ankommer det på oss som känner oss besvärade av den att ge vår mening tillkänna.

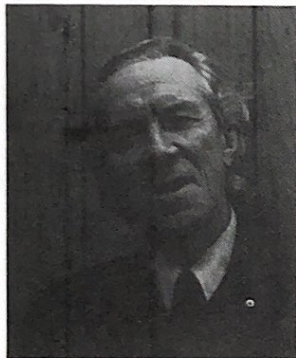

La lingvopremio 1979 al Sven Alexandersson

En 1979 estis la vico de Sven Alexandersson — ricevi la lingvopremion, kiun la Pacasocio de Stokholmo disdonas ĉiun trian jaron al tiu, kiu plej meritplene laboris por esperanto.

Pri Sven Alexandersson oni ne povas dubi. Lian nomon oni trovas jam je la fino de la tridekaj jaroj, kiam li, tute juna, fariĝas sekretario de la esperantoklubo de Stokholmo. Ne longe pli poste ankaŭ la estraro de SEF jam havas lokon por li. Kaj en ĝi li daŭre restas, eĉ se li kelkfoje dumtempe forlasis ĝin.

Dum tre multaj jaroj Sven estis sekretario de SEF, eble eĉ oni opiniis, ke li naskiĝis kun tiu tasko. Samtempe li pli kaj pli transprenis la taskon de kasisto, kio li nun estas.

Kiom Sven signifis por la stabileco kaj kontinueco de SEF oni ne povas facile mezuri. Modesta, li neniam fanfaronas pri siaj faroj — se li iel esprimas sin, tio okazas kante. Kaj ĝuste kantoj estas unu el la grandaj ŝatoj de Sven. Tutan aron da ili li tradukis el la sveda — tradukoj, kiuj estas klasikaj pro sia simpleco, fideleco al la originalo kaj kantebleco.

Alia malmulte konata kampo estas tiu de sciencisto, kaj en sia profesio kaj kiel esperantisto en la kadro de ISAE. Tiun taskon li lastatempe fordonis al pli junaj laborfortoj, sed ne por retiriĝi. Daŭre li aktivas en SEF, kie li estas estrarano, sed krome ankaŭ en LKK, de kiu li estas vicprezidanto. Oni povas fakte diri, ke ne ekzistus LKK sen Sven, ki

levis la ideon pri organizo de Universala Kongreso en Stokholmo.

Se kelkfoje oni aŭdas, ke premioj ĉiam iras al homoj, kiuj jam ne plu agas sur la kampo, pro kiu ili ricevas la premion, tion oni ne povas diri pri Sven.

Dum simpla ceremonio meze de decembro la Pacasocio de Stokholmo transdonis al Sven Alexandersson la lingvopremion. Partoprenis dum la vespero, krom aro da membroj de la Pacasocio (kies membro Sven cetere estas), ankaŭ multaj esperantistoj. Postfeste alvenas ankaŭ niaj gratuloj.

Gratulojn, Sven, kaj bonan daŭrigon!

"Venonta Hallsberg": la 17an kaj 18an de majo

Jes, okazos en Stokholmo Universala Kongreso de Esperanto, sed pro tio la laboro cetere ne rajtas ĉesi. SEF devas normale funkcii: devas okazi kursoj, konferencoj, informado, jarkunveno kaj alio kiel en ĉiuj aliaj jaroj.

La ĉijara jarkongreso de SEF okazos en Hallsberg. Ni prezentu ĝin mallonge.

"Venonta Hallsberg" estas por trajnvojaĝantoj bone konata elkrio. Kaj en 1980 tiu elkrio tre bone taŭgas por la svedaj esperantistoj, ĉar tiam la sveda jarkongreso okazos tie.

Hallsberg estas ja krucpunto inter la ĉef fervojoj inter Stokholmo—

bolo por serurforĝado en la regiono dum la deksepa jarcento.

Samtempe kun la fervojstacio, kiu konstruiĝis en 1862, konstruiĝis ankaŭ loĝdomoj sur la sablomonto laŭlonge de la stacia teritorio, mallarĝa kaj longa vilaĝo ambaŭflanke de la iama regna vojo al Örebro. Ankoraŭ oni povas vidi domojn el tiu epoko. Nun staras tie ankaŭ modernaj domblokoj, kiuj donas al Hallsberg bildon pri progresado.

Pli frue la vojaĝantoj, kiuj atendis pro transtrajniĝo, pensis, ke Hallsberg havas nur unu straton. Tio estas klarigebla, ĉar ili vidis nur la tre longan ĉefvojon.

Post la dua mondmilito Hallsberg kreskis tre rapide. Novaj domoj kaj vilaregionoj konstruiĝis. Hallsberg estas ankaŭ lernejo por la suda gubernio kun gimnazio kaj metilernejo.

Inter la industrioj estas Volvo BM Hallsbergsverken la plej granda, kun fabrikado de mondkonataj rikoltmaŝinoj Volvo BM, eksportataj tra la tuta mondo.

En la grandkomunumo estas kvar etnografiaj muzeoj. Cent metrojn for de la stacidomo estas la interesa domo de Bergöö, desegnita de Ferd. Broberg. En la loĝejo troviĝas murpentraĵoj de la popolpentristo Carl Larsson, bofilo de familio Bergöö.

En la regiono troviĝas multaj banlagoj, feriovilaĝo kun 24 ludometoj, migrovogoj, eĉ lumigitaj, kaj la najbara ampleksa koniferarbaro Tylöskogen. Tio donas al la loĝantoj amuzon kaj stimulon.

Por kongrespartoprenantoj, kiuj alvenos per trajno, estos tre facile trovi la kongreshotelon Stinsen. Oni nur transiros la ĉefstraton. Danke al sia centra situo Hallsberg estas konvena kiel kurs- kaj kongresloko. Por ni, la esperantoklubo, estas granda plezuro bonvensaluti la jarkongreson.

Sten Gustavsson

Jen bildo el Hallsberg. La strato nomiĝas Storgatan kaj la domo meze sur la bildo estas la Popola domo. Hallsberg estos la kongresurbo por la sveda esperanto-kongreso en majo.

Gör reklam för SEF-kongressen i Hallsberg! Beställ kongressmärken! En karta kostar 4 kr, tre kartor 10 kr. Varje karta innehåller 10 märken. Beställ per postgiro 78 52 62 -7, Svenska Esperantoförbundet årskongress 1980.

Gotenburgo, Stokholmo—Oslo kaj Malmö—Nordlando. Proksimume 200 trajnoj ĉiutage ekspediĝas tra la plej granda klasifikejo en Skandinavio kaj la pasaĝerstacio, kie multaj homoj ŝanĝas vagonaron.

Sed Hallsberg ne estas nur fervojo; ĝi estas ankaŭ centra loko por grandkomunumo kun la sama nomo.

La nomo Hallsberg estas konata jam de 1314 de samepoka dokumento, tiam kun la nomo Halsberg, kiu celis vilaĝeton apud kampara preĝejo el la 13a jarcento, kiu situis 3 km oriente de la nuna centro. La komunuma blazono, tri seruroj, estas malnova paroĥa sigelo, sim-

Ett stegrad intresse kan spåras i pressen

Året 1980 har redan hunnit rinna fram en bit i vår nitidshistoria. För Sveriges esperantister blir det som bekant ett märkesår, ty för tredje gången blir Sverige tredjeland för en världskongress. För Stockholms vidkommande är det andra gången.

Ett sådant evenemang avspeglar sig också i ökat intresse hos tidningspressen. Redan nu kan ett stegrad intresse för esperanto spåras, när man plöjer igenom tidningsklipp från förra året. Låt oss ta en titt!

Skövde Nyheter är nog den tidning som står i främsta ledet, när det gäller esperanto-material, och här alltså några talande rubriker: "Skövde esperantister hjälpte vän i Vietnam" (24/2), "Frimärke med esperanto-ballong" (3/3), "Sagostäder skimrade hos Skövde esperanto-klubb" (19/3), "Asiatisk resa bejublad på Studiegården" (30/4), "Skövdebo annorlunda USA-turist: 500 mil i bil från kust till kust" (6/10).

"Esperanto kan läras på en timme" försäkras **Smålands Folkblad** den 12 mars, men det är nog att ta i. Då kanske det är lättare för en norrlänning att hålla med Sven Möllerstad, numera bosatt i vår sydligaste provins, men med rötter i Ångermanland, när han i **Sydsvenska Dagbladet Snällposten** den 30 mars påstår, att "skånskan är svårare".

"Esperanto inte en dröm — Fackligt samarbete utan språkbarriär" är ett par rubriker i **Västgöta-Demokraten** den 17 april, som handlar om Harry Persson, metallarbetare i Mölndal, vilken läst esperanto sedan strejken 1945.

Hälsingetidningarna **Ljusnan** och **Söderhamns-Hälsingekuriren** rapporterar den 18 april om polska radioröster som hörts i esperantokurs hos TBV.

Sven Jerring var i sin ungdom med och grundade **Norrköpings Esperantoklubb**, och när denna i våras

firade sina 50 år, kom det en hälsning också från "farbror Sven", som för resten gick bort kort därefter. Här om läses i **Norrköpings Tidningar**, **Folkbladet Östgöten** och **Vimmerby tidning**.

Rockarstjärnor med esperanto på repertoaren är sällsynta, men Reine Svensson från Kungälv har med moster Märthas bistånd ställt upp som en pionjär, varom förtäljes i flera västsvenska avisor med rubriker som "Esperanto-Disco" och liknande.

Harry Martinsons *Aniara* på esperanto är ett ofta förekommande spaltämne i många tidningar — exakta antalet har vi inte ens tillnärmelsevis haft tålamodet att fastställa. Det är ju också en litterär händelse, väl värd att uppmärksammas.

tist, så kan man ju gissa, att utbytet av sammanträffandet blev i hög grad givande.

I pingsthelgen 2—4 juni höll SEF årsmöte i Kungälv, som då gästades av Grahame Leon-Smith från England. Detta uppmärksammades sedan av **Kungälv-Posten**, **Dagens Nyheter**, **Svenska Dagbladet**, **Göteborgs-Posten**, **Skövde Nyheter**, **VLT**, **Trelleborgs Allehanda**, **Arbetet**, **Ljusnan**, **Pax** och några till med det tillägget, att man framfört kravet, att FN borde göra 1987 till "internationellt språkår".

50-åriga klubbar tycks ha varit ymnigt förekommande år 1979. En bland dessa är Amika Rondo i Sundsvall, som lokalpressen **Sundsvalls Tidning** och **Dagbladet** hyllar på stort utrymme i juni.

I juli förekom en stor begivenhet i fotbollens tecken, benämnd "Gothia Cup", och där medverkade den göteborgska Intergruppens energiska eldsjäl Lennart Åberg jämte hustru Aino aktivt bl a med att arrange-

meddelade TT om denna kongress, som i en hänvärdelse till FN framfört krav att språkproblemet borde närmare studeras.

Valdemar Langlet var en av de tidigare decenniernas ryktbaraste esperantister i Sverige, och han blev i höstas föremål för en del uppmärksamhet i TV, när man behandlade 40-årsminnet av andra världskrigets utbrott. Han var nämligen i många år bosatt i Budapest, nära vän och medarbetare till Raoul Wallenberg. Hans efterlämnade änka Nina Langlet intervjuades i TV 1, och två svenska tidningsorgan har sedan gjort stora reportage om denne märklige man, nämligen på hela 4 sidor den 13 september i **Hemmets Journal** och den 24 i samma månad **Dagens Nyheter**.

Gotlands Folkblad ägnar så den 13 november ett helt mittuppslag åt gotlandsfödda Anna Alamo-Sandgren och hennes storartade gärning i KELIs och esperantos tjänst.

Flera tidningsklipp får vi inte rum med denna gång, men låt oss till sist peka på några radioinslag, som faktiskt på sista tiden blivit något flera. TV har däremot ständaktigt varit sparsam med esperanto.

Radio Östergötland intervjuade den 5 april Nils Johansson i Norrköping, **Radio Gävleborg** den 29 maj Karl Gustafsson och **Radio Skaraborg** den 25 oktober Gunnar Mattsson och Erna Bengtsson i Skövde i tidiga morgonstunder.

Även riksradien har vid några tillfällen kommit med på ett hörn. Den 24 maj berättade Gunnar Ljuster-dahl "Från volapük till transpiranto". Den 6 september, med repris den 5 november, sände P1 ett inslag av Bengt Olof Nilsson, betitlat "Vad blev det av esperanto?". I P3 den 21 september under "Förmiddag med Åke Strömmer" berättade producenten för Nilssons program, att detta inslag mötts av ett alldeles oväntat stort intresse bland lyssnarna. Ser man på!

I P3 den 31 oktober berättade Folke Rosén i en halvtimmes tid för Jörgen Almas och Cilla Ingvar om esperanto och SAT-kongressen i Lectour i Frankrike.

Karl Gustafsson

pre
nu
mer
e
ra!

Heroldo de Esperanto	63,—
Kontakto	42,—
Oomoto	22,—
Sennaciulo	75,—
Literatura Foiro	38,—
Kulturaj Kajeroj	35,—
Norvega E-isto	16,—
El Popola Ĉinio	
1 år	15,—
2 år	22,50
3 år	30,—

ESPERANTOFÖRLAGET

Box 7502, 200 42 Malmö

Postgiro 578-5

VEK - vilket betyder **Västerås Esperantoklubb** — är en ytterst livaktig och initiativrik sammanslutning, och det märks minnsann på de talrika klippen ur **Västmanlands Läns Tidning**, **Västmanlands Folkblad**, **Bergslagsbladet** m fl. "Brasilianare i Surrahamar" är en rubrik som står över ett mötesreferat med Adonis Marcello Saliba Silva från Acesita i Brasilien, vilken genom ödets stundom outgrundliga skickelse å sitt yrkes vägnar hamnade i det kända brukssamhället. Där har VEKs ordförande Kaj Stridell sin hemvist, och eftersom s-ro Silva är esperan-

ra en barnteckningsutställning av vidlyftiga mått, hopkommen från skilda länder med esperantos hjälp. Arbetet ägnar denna händelse i sin västupplaga flersidig uppmärksamhet den 20 juli.

Vid månadsskiftet juli-augusti blev det så världskongress i Luzern i Schweiz, vilket rapporterades i större eller mindre skala av hemvändande deltagare i drygt ett dussin tidningar, såsom exempelvis **Östra Småland**, **Smälänningen**, **Alingsås Tidning**, **Trelleborgs Allehanda**, **Barometern**, **Nynäshamnsposten**. I radionyheter genom P3 den 5 augusti

Lite annorlunda men samma tidning

Varsågod! Ett nytt nummer av *La Espero* kommer här, med en del nyheter. Några rubriker har blivit placerade på annat ställe än hittills, men även i övrigt känns kanske tidningen inte riktigt igen. Det beror på att den sätts på annan utrustning än till årets slut.

I slutet av december köpte Esperantoförbundet några nyare sättmaskiner och *La Espero* är det första resultatet av detta nyinköp.

Maskinerna har köpts för att påskynda sättningen av den nya svenska-esperanto ordboken. Meningen är att ena maskinen ska placeras i Göteborg, hos Svantesson, som kommer att ägna sig uteslutande åt ordboken.

Om du tycker att stilen ser större ut, så har du fel. *La Espero* sätts fortfarande på 9 punkter — men du har rätt också, för stilen ser större ut. Det beror på att bokstäverna är bredare. De som fick yttra sig över bokstavsstorleken föredrog den nya. Vad tycker du själv?

Särtrycket ur *Råd och Rön*

På mittuppslaget hittar du en artikel som i sin helhet härstammar från tidningen *Råd och Rön*, utgiven av det statliga Konsumentverket.

Artikeln handlar inte om esperanto, men väl om en förekomst som vi esperantister bekämpar: kulturimperialism. Konsumentverket kallar inte det med samma uttryck; och det spelar inte någon roll egentligen vad man kallar det. Redan det, att det tar upp frågan är positivt. Det blir intressant att se om det kan ge något resultat. Skriv gärna till *Råd och Rön* och tala om vad du själv tycker om frågan de tar upp. Adress: Box 503, 162 15 Vällingby.

Ännu fler med i *Klubo Cent*

Under sista kvartalet 1979 blev följande "medlemmar" i *Klubo Cent*:

Gunnar Ringh, Skövde
Halmstads Esperantoklubb
Sven Utberg, Lysekil
Lennart Magnusson, Malmö

JES NE

Harald Andersson, Hällefors
Ivar Andersson, Hälleforsnärs
Åke Palm, Malmö
Henry Almar, Uddevalla
Tore Johansson, Kalmar
Olle Olsson, Lund
Einar Nilsson, Herrljunga
Regina Emson, Borås
Elna Jansson, Trångsund
Ivar Paulsson, Solna

Som du vet, bidrar "medlemmarna" i *Klubo Cent* ekonomiskt till Esperantoförbundet genom inbetalning av 100 kronor per år (utöver den vanliga medlemsavgiften). Dessa bidrag går till speciella projekt, som förbundet inte har råd med i vanliga fall. Till alla bidragsgivare, eller rättare sagt "medlemmar", ett hjärtligt tack!

Kelkaj membroj forlasis nin

Dum la lastaj monatoj de 1979 pluraj membroj forlasis nin.

El Malmö ni ekscias pri la forpaso de **Harry Nilsson**, longjara membro kaj UEA-delegito, kiu forlasis nin la 4-an de oktobro post longa malsano.

Nur unu semajnon pli poste ne plu estis **Ernst Juneby**, redaktoro el Jönköping. Li fariĝis 71-jara. Li estis jurnalista ĝis sia pensiĝo, plej longe ĉe *Jönköpings-Posten*.

Fine de decembro forpasis **Ruth Carlén**, aktiva en la

klubo de Hällabrottet, postlasante la edzon Erik kaj filon Frank.

La 19an de januaro la Esperantoklubo de Borlänge perdis unu el siaj fidelaj membroj, nome **Martin Jansson**, kiu kunfondis la klubon en 1927 kaj servis i a kiel UEA-delegito.

Al ĉiuj parencoj ni sendas najn sincerajn kondolencojn.

Veturu kun finnoj al estona Tallinn

En januaro ĉirkaŭveturis Svedion estono Heino Pavelson kaj vizitis multajn klubojn. Kial ne kapti la okazon kaj reciproki la viziton per vojaĝo al Estonio en marto?

Veckoslutskurs i Helsingborg

(13.30 — 17.00, journalist Bodil Brandoné)
"Hur man snabbt friskar upp sina esperantokunskaper; träning i grupper (17.00 — 19.00)
Middag och underhållning (19.00 — ...)

Söndag 16.3

Frukost
Träning samt redovisning och avslutning av kursen (09.00 — 10.30)
Södra distriktets årsmöte (11.00 — 12.00)

Lunch (12.00 — 14.00)
S-ino Zofia Banet-Fornalowa, Wrocław, Polen, berättar om polsk kultur, skolväsendet i Polen, relationer mellan Sverige och Polen under gångna tider mm (14.00 — 15.00)

Kursen äger rum i Helsingborg på Hotell Savoy, Prästgatan 10, 152 24 Hbg. Hela arrangemanget (kurs, logi, mat) kostar **175 kr**.

Om du vill vara med (kursen är inte bara för medlemmarna inom Södra distriktets område, utan för alla som behöver lite träning och uppfriskning inför årets världskongress) skicka några rader om det till **Karin Strandberg, Husmansvägen 19, 222 38 Lund**, eller ring till Karin en kväll, telefon 046/11 48 97.

UEA/UK

UEA-avgifterna:

MA (medlem med årsbok och tidningen Esperanto) 140 kr
MJ (medlem med årsbok) 56 kr

Kongressavgifterna t o m 31 mars:

1 Icke medlem i UEA	415 skr
2 Medlem med årsbok	365 skr
3 Medlem med årsbok och «esperanto»	295 skr
4 Make/maka till (1)	290 skr
5 Make/maka till (2) eller (3)	255 skr
6 Ungdom t o m 20 år	125 skr
7 Heltidstudierande t o m 30 år	205 skr
8 Synskadad	165 skr

Upplysningar hos s-ino Ester Andrén, Regementsgatan 27 D, 217 53 Malmö (tel. 040-65209).

Betalningar till postgiro 14 74 29-5, Sv. Esperantoförbundet, Specialkonto.